DOI: 10.15276/EJ.01.2020.5
DOI: 10.5281/zenodo.3975504
UDC: 334.012.64:351/354
JEL: J38, L25, P21

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТРУКТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

INTEGRAL EVALUATION OF THE ACTIVITY OF SMALL ENTERPRISES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF STRUCTURAL TRANSFORMATION OF THE NATIONAL ECONOMY

Ihor B. Nazarkevych, PhD in Economics, Associate Professor
Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5856-531X
Email: nazarkevich@ukr.net

Oksana B. Nazarkevych, PhD in Economics
State institution "Institute of Regional Research
named after M.I. Dolishniy of NAS of Ukraine", Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2676-8301
Email: oksankanaz@gmail.com

Recieved 05.01.2020

Назаркевич І.Б., Назаркевич О.Б. Інтегральна оцінка діяльності малих підприємств України в умовах структурної трансформації вітчизняної економіки. Науково-методична стаття.

З'ясовано роль малих підприємств в умовах структурної трансформації вітчизняної економіки. Сформовано алгоритм проведення оцінки ефективності господарської діяльності малих підприємств України за різними галузями економіки. Визначено комплекс показників, які характеризують ефективність господарської діяльності малих підприємств. Проаналізовано тенденції розвитку малого підприємництва в Україні. Проведено рейтингову оцінку ефективності господарювання малих підприємств України за різними видами економічної діяльності. Обчислено Інтегральний індекс потенціалу малого підприємництва. Встановлено найкращий інтегральний індекс у малих підприємств фінансової та страхової діяльності, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності.

Ключові слова: підприємництво, малі підприємства, структурні зміни, інтегральна рейтингова оцінка, сталий розвиток, ефективність господарської діяльності

Nazarkevych I.B., Nazarkevych O.B. Integral evaluation of the activity of small enterprises of Ukraine in the conditions of structural transformation of the national economy. Scientific and methodical article.

The role of small enterprises in the conditions of the national economy transformation is clarified. The algorithm of estimation of management efficiency in Ukrainian small enterprises according to different types of economic activity has been suggested. The set of indicators, which characterize the efficiency of small enterprises economic activity, has been defined. The tendencies of small business development in Ukraine are has been analyzed. The rating of small enterprises economic efficiency on different types of economic activity has been carried out. The integral index of small business potential has been calculated. The best integrated index for small financial and insurance companies, transport, warehousing, postal and courier activities has been established.

Keywords: entrepreneurship, small enterprises, structural changes, integrated rating, sustainable development, economic efficiency

Сьогодні національна економіка перебуває під впливом глобалізаційних процесів, які визначають внутрішню і зовнішню політику, призводять до змін в економічній системі та інтеграції в міжнародний простір. Існуюча модель розвитку економіки України має значні диспропорції, вирішення яких потребує структурної трансформації економіки. Роль малих підприємств у подоланні багатьох викликів вітчизняної економіки є значною, а саме: зростанні корупції, бідності, безробіття, зменшення чисельності населення, деградації навколишнього середовища, особливо головного національного багатства – землі. Адже мале підприємництво є рушійною силою життєдіяльності і розвитку ринкової економіки, національного єднання, відродження національної самосвідомості, передумовою інноваційного типу економічного зростання, яке ґрунтується на підприємницькій ініціативі в сфері науково-технічної та організаційно-економічної діяльності [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблеми формування та розвитку малого підприємництва досліджувалися вітчизняними та зарубіжними ученими. Теоретико-прикладні засади розвитку малих підприємств в Україні висвітлені у наукових працях: Білоус Г.І. [2], Бойка В.В. [3], Данилишина Б.М. [4], Злупка С.М. [5], Стефанишин О.В. [5], Маліка М.Й. [6], Маслака О.І. [7], Пітюлича М.М. [8], Швайки Л.А. [5], Шпикуляка О.Г. [6] та інших. Зарубіжні дослідники Zoltan J. Acs, David B. Audretsch, Pontus Braunerhjelm & Bo Carlsson розглядають технологічні зміни на підприємствах як найважливіший фактор довгострокового

макроекономічного зростання [9-10]. Проблеми оцінювання потенціалу малих підприємств в контексті структурної трансформації національної економіки України вимагають комплексних досліджень не тільки кількісних пропорцій економічної інформації в середині господарських структур, але й їх зв'язків та креативної спроможності виходу на нові ринки. Це особливо актуально сьогодні – в умовах зміни організаційно-інституційних засад, зокрема реформування законодавства, фінансової політики, високої волатильності демографічних і міграційних процесів, динаміки глобальних ринків тощо.

Метою статті є аналіз ефективності господарювання малих підприємств за видами економічної діяльності та проведення їх рейтингової оцінки.

Виклад основного матеріалу дослідження

Зміна напрямку управління економікою в бік органів місцевого самоврядування сформувала нову модель територіального розвитку, яка базується на принципах конкурентоспроможності та самозабезпеченості. Встановлення перспективних напрямів підвищення потенціалу малого підприємництва та його ролі в структурній трансформації економіки країни вимагає визначення економічної активності малих підприємств. Для досягнення поставленої мети проведемо оцінку потенціалу малого підприємництва за видами економічної діяльності. Так, в національній економіці малі підприємства становлять основну частку серед усіх підприємств – 95,4%. У 2018 р. найвища частка малих підприємств спостерігалася в сфері операцій з нерухомим майном – 98,8 %, а найнижча в сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 81,6%. У сільському господарстві 95,4% малих підприємств, промисловості – 88,5%, а в будівництві – 97,1% (рис. 1).

Рисунок 1. Частка малих підприємств за видами економічної діяльності серед усіх підприємств України у 2018 р., %

Джерело: складено авторами за матеріалами [11].

Оскільки мале підприємництво виконує важливі соціально-економічні функції – забезпечення соціальної стабільності, насичення ринку праці новими робочими місцями, мотивація до праці, то варто проаналізувати його соціальну ефективність господарювання [13]. Так, на малих підприємствах по операціях з нерухомим майном, які становлять найвищу частку серед усіх підприємств, зайнято 73,1% населення, чисельність найманих становить 95,9%, реалізують 51% продукції підприємств, а витрати на оплату праці – 59,2%. Найгірші результати за соціальною ефективністю у 2018 р. показали малі промислові підприємства, у яких зайнято 14,1 %, витрати на оплату праці становили 7,6%, а обсяг реалізації продукції – 7%. У сільському господарстві 95,4% малих підприємств, у яких зайнято 38,6% населення, 84,4% працівників та реалізують 37,7% продукції підприємств (табл. 1).

Таблиця 1. Відношення малих підприємств України до усіх підприємств за показниками ефективності у 2018 р., %

Види економічної діяльності	Чисельність зайнятих	Чисельність найманих	Витрати на оплату праці	Обсяг реалізації продукції	Валова додана вартість
1	2	3	4	5	6
Усього	27,5	94,7	16,8	19,2	19,8
сільське господарство	38,6	84,4	24,8	37,7	45
промисловість	14,1	97,3	7,6	7,0	8,5
будівництво	57,3	97,4	44,2	48,4	41
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів	36,3	96,2	25,1	22,7	21,2
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	12,4	97,8	6,7	16,9	16,1

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6
тимчасове розміщування й організація харчування	45,8	96,7	33,8	34,1	39,1
інформація та телекомунікації	42,4	94,9	25,4	31,0	21,8
фінансова та страхова діяльність	23,4	95,3	22,8	21,0	23,6
операції з нерухомим майном	73,1	95,9	59,2	60,7	51,9
професійна, наукова та технічна діяльність	52,7	93,1	30,3	16,3	18,5
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	36,2	95,8	28	42,4	36,8
освіта	64,5	95,5	47,6	61,8	52,4
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	12,2	97,2	10,4	18,7	13
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	38,2	94,1	13,4	39,0	17,1
надання інших видів послуг	73,5	93,6	52,3	64,8	57,9

Джерело: складено авторами за матеріалами [11]

На виявлені диспропорції абсолютних показників соціальної ефективності господарювання малих підприємств в Україні за видами економічної діяльності певний вплив мають значні відмінності їх фактичних результатів. Так, у 2018 р. найбільшу кількість становили малі підприємств роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 90432 одиниць, а найменшу – малих підприємств сфери мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – 2031 одиниць (рис. 2).

Рисунок. 2. Кількість малих підприємств за видами економічної діяльності у 2018 р., одиниць

Джерело: складено авторами за матеріалами [11]

За кількістю малих підприємств переважають виробничі галузі економіки, які нараховують найбільшу чисельність зайнятих та найманих працівників. У 2018 р. малих сільськогосподарських підприємств нараховувалося 48183 один., де чисельність зайнятих працівників становила 225 тис. осіб, відповідно малих промислових підприємств – 39322 один. і 225 тис. осіб, а у сфері будівництва – 39322 один. і 298 тис. осіб.

Для детального аналізу соціальної ефективності господарської діяльності малих підприємств за видами економічної діяльності використаємо середньо-місячну заробітну плату 1 працівника. Даний показник найвищим був у працівників професійної, наукової та технічної діяльності – 7475 грн., а найнижчий – 3913 грн. у малих підприємств тимчасового розміщування й організації харчування (рис. 3).

Середня заробітна плата працівників малих підприємств сфери інформації та телекомунікації, фінансової, страхової діяльності, професійної, наукової та технічної діяльності майже удвічі є більшою ніж в інших сферах. Існуюча відмінність середньої заробітної плати за видами діяльності показує відсутність залежності між розміром заробітної плати та рівнем складності праці, фізичною активністю працівників, фінансовими результатами і ринковою кон'юнктурою. Так, у 2018 р. на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів середня заробітна плата становила 5763 грн., а обсяг реалізованої продукції на 1 працівника – 2369 тис. грн., професійної, наукової та технічної діяльності – 7475 грн. і 572 тис. грн., будівництва – 4787 грн. і 963 тис. грн. Обсяг реалізованої продукції у розрахунку на 1 мале підприємство теж найбільший був у підприємств оптової

та роздрібною торгівлі – 9445 тис. грн, а найнижчий у суб'єктів господарювання освітньої сфери – 968 тис. грн. (рис. 4).

Рисунок 3. Рівень середньої заробітної плати працівників малих підприємств за видами економічної діяльності у 2018 р., грн

Джерело: складено авторами за матеріалами [11]

Рисунок 4. Обсяг реалізованої продукції у розрахунку на 1 мале підприємство за видами економічної діяльності у 2018 р., тис. грн

Джерело: складено авторами за матеріалами [11]

Також значна диференціація спостерігається між обсягом реалізованої продукції малими підприємствами та фінансовими результатами. Найкращі фінансові результати отримали малі підприємства тимчасового розміщування й організації харчування, які посіли 11-е місце за обсягом реалізованої продукції – 12529 млн. грн., хоча валова додана вартість у розрахунку на підприємство та працівника є одна з найнижчих. Один з найкращих результатів валової доданої вартості у розрахунку на 1 підприємство був у малих підприємств транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, проте отримали чистий збиток у розрахунку на 1 підприємство – 7832 грн., а на працівника – 1268 грн. Наявні результати є наслідком високої собівартості та низьких цін реалізації наданих послуг.

Найбільші збитки отримали малі підприємства, які надають освітні послуги, що певним чином свідчить про конкурентоспроможність державних закладів освіти (табл. 2).

Таблиця 2. Рівень ефективності господарювання малих підприємств України за видами економічної діяльності у 2018 р., грн.

Види економічної діяльності	Обсяг реалізованої продукції на 1 працівника, тис. грн.	Валова додана вартість у розрахунку на 1 підприємство, тис. грн.	Валова додана вартість на 1 зайнятого, тис. грн.	Чистий прибуток (збиток) у розрахунку на 1 підприємство, грн.	Чистий прибуток (збиток) на 1 найманого працівника, грн.
Усього	1137	1351	279	93904	20510
сільське господарство	1046	1887	405	442124	112476
промисловість	785	1867	246	49281	6682
будівництво	963	1016	187	136280	25749
оптова та роздрібна торгівля	2369	1229	297	12881	3230
транспорт, поштова та кур'єрська діяльність	922	2382	377	-7832	-1268
тимчасове розміщування й організація харчування	287	614	99	1670352	277 959
інформація та телекомунікації	803	1369	289	-23063	-5124
фінансова та страхова діяльність	1250	2716	598	347978	80417
операції з нерухомим майном	596	1010	295	-25322	-7717
професійна, наукова та технічна діяльність	572	859	243	-81501	-24803
адміністративне обслуговування	453	1034	216	88084	19185
освіта	207	503	103	-1428947	-305067
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	174	557	86	42097	6686
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	316	795	158	-57669	-12201
надання інших видів послуг	270	425	113	26377	7487

Джерело: складено авторами за матеріалами [11]

Проведений аналіз показників ефективності господарської діяльності малих підприємств за видами економічної діяльності дає можливість провести їх рейтингову оцінку. Оцінку ефективності господарювання малих підприємств України за різними видами економічної діяльності виконуємо за наступним алгоритмом:

- 1) визначення показників, які характеризують діяльність малих підприємств
 - чисельність зайнятих у розрахунку на 1 підприємство, осіб;
 - чисельність найманих працівників у розрахунку на 1 підприємство, осіб;
 - обсяг реалізованої продукції у розрахунку на 1 підприємство, тис. грн.;
 - обсяг реалізованої продукції на 1 працівника, тис. грн.;
 - середньомісячна заробітна плата працівника, грн.;
 - валова додана вартість у розрахунку на 1 підприємство, тис. грн.;
 - валова додана вартість на 1 зайнятого, тис. грн.;
 - чистий прибуток (збиток) у розрахунку на 1 підприємство, грн.;
 - чистий прибуток (збиток) на 1 найманого працівника, грн.;
- 2) розрахунок визначених показників за різними видами економічної діяльності;
- 3) нормування середніх показників;
- 4) розрахунок середньозваженого (інтегрального) індексу діяльності малих підприємств України за різними видами економічної діяльності.

Для інтегральної оцінки діяльності малих підприємств України за різними видами економічної діяльності використаємо методику, представлену у Постанові Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 856 «Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики» [12].

Зіставлення та порівняння відібраних показників потребує їх попереднього нормування. Головним завданням нормалізації є приведення показників до безвимірних величин за умови збереження співвідношення між ними. Для нормалізації показників використаємо формулу [1]:

$$R_j = \sum_{i=1}^n \frac{x_{\max i} - x_{ij}}{x_{\max i} - x_{\min i}} + \sum_{i=1}^n \frac{x_{ij} - x_{\min i}}{x_{\max i} - x_{\min i}} \quad [1],$$

де R_j – сума рейтингових оцінок конкретної галузі за кожним з показників, що характеризують окремий аспект;

x_{ij} – значення i -го показника j -ї галузі;

$x_{\max i}$ – максимальне значення i -го показника;

$x_{\min i}$ – мінімальне значення i -го показника.

Наступний етап аналізу полягає у визначенні інтегральної рейтингової оцінки, яка є середнім арифметичним значенням суми рейтингових оцінок конкретного регіону за всіма групами [2]:

$$I_j = \frac{\sum_{i=1}^m R_{cpi}}{m} \quad [2],$$

де I_j – середнє арифметичне суми рейтингів конкретної галузі;

m – кількість напрямів, за якими проведено розрахунок.

Інтегральний індекс потенціалу малого підприємництва дає можливість визначити рейтинг ефективності галузей економіки. За результатами розрахунків інтегрального індексу потенціалу малого підприємництва найвищу ефективність господарювання показали малі підприємства фінансової та страхової діяльності, промисловості, транспорту, складського господарства, поштової і кур'єрської діяльності (табл. 3).

Таблиця 3. Інтегральний індекс потенціалу малого підприємництва в Україні за видами економічної діяльності у 2018 р.

Вид економічної діяльності	Інтегральний індекс	Місце в рейтингу
Фінансова та страхова діяльність	0,3607	1
Промисловість	0,4264	2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	0,4339	3
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	0,4864	4
Сільське, лісове та рибне господарство	0,5450	5
Інформація та телекомунікації	0,5571	6
Будівництво	0,6004	7
Тимчасове розміщування й організація харчування	0,6013	8
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,6859	9
Професійна, наукова та технічна діяльність	0,6966	10
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,7035	11
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,7320	12
Операції з нерухомим майном	0,7569	13
Надання інших видів послуг	0,8518	14
Освіта	0,8898	15

Джерело: складено авторами за матеріалами [11]

Найкращий інтегральний індекс у малих підприємств фінансової та страхової діяльності зумовлений високими фінансовими результатами цих підприємств. Проте даний вид економічної діяльності характеризується низьким обсягом реалізованої продукції, часткою зайнятих та найманих працівників. Друге місце серед видів економічної діяльності посіли малі підприємства промисловості, які мають одну з найменших частку у структурі усіх промислових підприємств та середню місячну заробітну плату працівника, але високі обсяги реалізованої продукції та чисельність працівників. Високий рейтинговий результат у малих підприємств транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, попри збиткові фінансові результати. Така позиція даних підприємств зумовлена високим обсягом реалізованої продукції та отриманою валовою доданою вартістю. Важливим завданням цих малих підприємств є мінімізація виробничих витрат. Для більш детального аналізу потенціалу малого підприємництва варто врахувати й екологічну складову ефективності господарювання малих підприємств в Україні. Визначення екологічної ефективності господарювання малих підприємств найбільш доцільним є для сільських громад. Адже сільські території України найбільше потребують структурних змін, що зумовлено погіршенням екологічної та демографічної ситуації, руйнуванням

соціальної інфраструктури. Світовий досвід показує, що розвиток сільських територій, найперше, залежить від малого підприємництва, яке сприяє підвищенню якості життя населення.

Висновки

Необхідність структурної трансформації вітчизняної економіки потребує формування механізму трансформації національної економіки, а відтак дослідження ефективності функціонування її основних складових. Мале підприємництво виступає одним з головних елементів розвитку економіки України, а результати проведеної рейтингової оцінки діяльності малих підприємств України за різними видами економічної діяльності дають можливість виокремити пріоритетні напрямки їх розвитку. Таким чином, здійснення необхідних структурних трансформацій та формування економіки сталого розвитку в Україні потребує належної уваги до розробки якісних і кількісних індикаторів, й загалом новітньої методології щодо оцінки потенціалу та економічного стану вітчизняних малих підприємств. Оскільки від об'єктивного визначення стану суб'єктів господарювання залежить ефективність важелів державного регулювання їх діяльності в умовах динамічної ринкової кон'юнктури, а також рівень економічної безпеки країни в цілому. Тож визначений у статті комплекс детермінант спрямований на удосконалення методичних підходів щодо моніторингу потенціалу і діяльності малого бізнесу, передусім в секторі креативних індустрій та інноваційних видів діяльності, що забезпечують високу додану вартість й необхідну якість структурних перетворень економіки України.

Abstract

In order to assess the potential of small businesses, in the context of the structural transformation of the national economy of Ukraine, comprehensive studies are required. Both quantitative proportions of economic information inside economic structures, and their links as well as creative ability to enter new markets should be estimated. This is especially true nowadays – while organizational and institutional frameworks are being changed, particularly the reform of legislation, territorial organization of government, fiscal policy, high variability of demographic and migration processes, dynamics of global markets.

The paper analyzes the trends of small business development in Ukraine and identifies the place of small businesses in the economy of the industries. It was discovered that the highest share of small businesses among all enterprises was in real estate operations – 98.8%, and the lowest in health and social assistance – 81.6%. In agriculture, 95.4% of small enterprises employ 38.6% of the population, 84.4% of employees and sell 37.7% of enterprise output. The rating of economic efficiency of small enterprises of Ukraine on different types of economic activity is carried out. A mechanism for determining the Small Business Performance Index has been proposed, which has helped to comprehensively evaluate the effectiveness of various sectors of the national economy. The following indicators were used to evaluate the efficiency of small business enterprises in Ukraine by different types of economic activity: number of employees, volume of sales, average salary of an employee, gross value added, net profit (loss) per 1 enterprise and 1 employee.

According to the results of calculations of the integral index of small business potential, the smallest enterprises of financial and insurance activity, industry, transport, warehouse, postal and courier activity showed the highest economic efficiency. The smallest ratings were given to small businesses in the services sector, namely arts, sports, entertainment, recreation, real estate operations and education.

Список літератури:

1. Мадрига Г.М. Поняття, місце і роль малих підприємств в економіці: економічні та соціальні аспекти. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку, 2013. № 767. С. 154-163. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_767_24.
2. Білоус Г. Розвиток малого підприємництва в Україні. Економіка України. 2008. № 2. С. 34-46.
3. Бойко В.В., Крупа В.Р. Механізми та інструменти управління розвитком суб'єктів малого підприємництва апк. Агросвіт. 2019. № 20. С. 3-10. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.20.3.
4. Данилишин Б.М., Кондрашов О.М. Державна підтримка та податкове регулювання підприємницької діяльності в Україні: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2010. 296 с.
5. Злупко С.М., Стефанишин О.В., Швайка Л.А. Наукові основи розвитку підприємництва. Підприємництво: основи, особливості, механізми.: навч. посіб. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2000. 369 с.
6. Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. Розвиток аграрного підприємництва в умовах інституціональних трансформацій. Економіка АПК. 2017. № 2. С. 5-16.
7. Маслак О.І. Проблеми розвитку малого підприємництва в аграрному секторі економіки. Ефективна економіка. 2012. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_6_4.
8. Пітюлич М.М., Бондаренко В.М., Воронич К.М. Аналіз підходів до визначення малих форм господарювання. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2013. Вип. 6. С. 370-377.

9. Acs, Z.J. (2010). Entrepreneurship and Regional Development. The International Library of Entrepreneurship series [in English].
10. Acs, Z.J., Audretsch, D.B., Braunerhjelm, P., & Carlsson, B. (2005) Growth and entrepreneurship: an empirical assessment. CERP working paper no. 5409, London, UK [in English].
11. Дані Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. № 856. Дата оновлення: 25.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/856-2015-%D0%BF> (дата звернення: 08.12.2019).
13. Зосименко Т.І. Роль малого підприємництва у соціально-економічному розвитку країни. Ефективна економіка. 2013. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2388>.

References:

1. Madryha, H. (2013) Concept, the role of small businesses in the economy: economic and social aspects. Lviv Polytechnic National University. Management and entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and development problems, 767. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_767_24 [in Ukrainian].
2. Bilous, G. (2008). Development of small entrepreneurship in Ukraine. Ekonomika Ukrayiny, 2. [in Ukrainian].
3. Boiko, V. and Krupa, V. (2019). "Mechanisms and instruments of small business development management in the agroindustrial complex", Agrosvit, vol. 20, pp. 3-10. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.20.3 [in Ukrainian].
4. Danylyshyn, B. and Kondrashov, O. (2010) State support and tax regulation of entrepreneurship activity in Ukraine. Donetsk: Southeast [in Ukrainian].
5. Zlupko S.M, Stefanyshyn, O.V, Shvaika L.A. (2000). Scientific bases development of entrepreneurship. Entrepreneurship: basics, features, mechanism. Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
6. Malik, M. and Shpikuliak, O. (2017). Development of agricultural entrepreneurship in terms of institutional transformation. Ekonomika APK, 2. [in Ukrainian].
7. Maslak, O. (2012). Problems of small business in agricultural sector. Efektyvna ekonomika, 6. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_6_4 [in Ukrainian].
8. Pityulych, M., Bondarenko, V., Voronych, K. (2013). Analysis of approaches to the definition of small entity forms. Socio-economic problems of the modern period of Ukraine. 2013, 6 [in Ukrainian].
9. Acs, Z.J. (2010). Entrepreneurship and Regional Development. The International Library of Entrepreneurship series [in English].
10. Acs, Z.J., Audretsch, D.B., Braunerhjelm, P., & Carlsson, B. (2005) Growth and entrepreneurship: an empirical assessment. CERP working paper no. 5409, London, UK. [in English].
11. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. On Approval of the Procedure and Methodology for Monitoring and Evaluation of the Effectiveness of the Implementation of State Regional Policy. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 856. Дата оновлення: 25.09.2019. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/856-2015-%D0%BF> [in Ukrainian].
13. Zosymenko, T. (2013). Role of small business in the socio-economic development of the country. Efektyvna ekonomika, 10. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2388> [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Назаркевич І.Б. Інтегральна оцінка діяльності малих підприємств України в умовах структурної трансформації вітчизняної економіки / І.Б. Назаркевич, О.Б. Назаркевич // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2020. – № 1 (11). – С. 40-47. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/No1/40.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2020.5. DOI: 10.5281/zenodo.3975504.

Reference a JournalArticle:

Nazarkevych I.B. Integral evaluation of the activity of small enterprises of Ukraine in the conditions of structural transformation of the national economy / I.B. Nazarkevych, O.B. Nazarkevych // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2020. – № 1 (11). – С. 40-47. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/No1/40.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2020.5. DOI: 10.5281/zenodo.3975504.